

ที่ ทส ๐๔๑๕/ ๖๒๕๕

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง การรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การสัมมนาวิชาการนานาชาติด้านการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๖/ ๑๗๗๐๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การสัมมนาวิชาการนานาชาติด้านการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

๑. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒ มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับไปดำเนินการเกี่ยวกับเรื่อง การสัมมนาวิชาการนานาชาติด้านการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

๒. ผลการดำเนินงาน

บัดนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น โดยจัดประชุมสัมมนาวิชาการนานาชาติ เรื่องการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและการเพิ่มขึ้นของน้ำทะเล เมื่อวันที่ ๒๗ - ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔ ณ โรงแรมราม่า การ์เด็นส์ มีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ ๒๙ คน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้บริหารท้องถิ่นจำนวน ๒๔๔ คน การประชุมได้มีการบรรยายจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๘ เรื่อง และการประชุมกลุ่มย่อย ๓ เรื่อง สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๒.๑ แนวทางการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งโดยใช้โครงสร้างแข็ง มีรูปแบบโครงสร้างหลายชนิด เช่น รอดักทราย (Groin) กองหินกันคลื่น (Off Shore Break Water) เขื่อนกันคลื่น (Sea Wall) โครงสร้างเหล่านี้ ก่อนจะทำการก่อสร้างต้องมีการศึกษาถึงสภาพภูมิประเทศ สภาพทางอุทกศาสตร์ และการเคลื่อนตัวของตะกอนของพื้นที่ให้ได้ข้อมูลในรายละเอียดให้ครบถ้วน รวมทั้ง ควรมีการทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) และ แบบจำลองในห้องปฏิบัติการ (Physical Model) เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบของโครงสร้างต่อพื้นที่ข้างเคียง และป้องกันการกัดเซาะต่อเนื่องไปยังพื้นที่ข้างเคียงอื่น ๆ

๒.๒ การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งโดยใช้โครงสร้างอ่อน เช่น การปลูกป่าชายเลน ซึ่งประเทศไทยมีการดำเนินการในเรื่องนี้มากกว่าประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม มีความเห็นในเรื่องชนิดของต้นไม้ที่จะนำมาปลูก ควรมีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ตามแบบธรรมชาติ และพบว่า สมุนไพรไม้เบิกนำที่ดี

/๒.๓ การแก้ไขปัญหา...

๒.๓ การแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่ง โดยไม่ใช่โครงสร้าง เช่น การถมทรายชายหาด (Beach Nourishment) เป็นการแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งที่มีความนิยมมากขึ้น เพราะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและพื้นที่ข้างเคียงน้อย แต่อย่างไรก็ตาม แหล่งทรายที่จะนำมาถมชายหาด ต้องมีการศึกษาเพื่อไม่ให้มีผลกระทบในเรื่องอื่น รวมทั้ง ขนาดตะกอนทราย ต้องมีขนาดใกล้เคียงกับทรายชายหาดเดิม เพราะถ้าขนาดไม่เท่ากันจะทำให้ตะกอนทรายขนาดเล็กกว่าจะถูกคลื่นและกระแสน้ำพาออกไปได้อย่างรวดเร็ว

๒.๔ แนวทางการแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งที่สำคัญที่สุดคือ ต้องมีแผนการบริหารจัดการที่เป็นการจัดการเชิงพื้นที่ในภาพรวม เช่น ประเทศเกาหลี ได้จัดทำแผนจัดการพื้นที่ชายฝั่ง (Integrated Coastal Management ICM) และ UNEP-COBSEA ได้ริเริ่มโครงการจัดการพื้นที่ชายฝั่งอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงระบบนิเวศวิทยา แนวทางนี้จะเป็นการแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งอย่างยั่งยืน โดยนำปัจจัยทั้งหมดมาประมวลในการพิจารณาแนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งอาจจะใช้โครงสร้างแข็ง โครงสร้างอ่อน หรือ ไม่ใช่โครงสร้าง เช่น การกำหนดระยะถอยร่น การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ส่วนผลสรุปจากการประชุมกลุ่มย่อย ๓ กลุ่ม ได้ดังนี้

กลุ่มย่อยที่ ๑ มาตรการเชิงนโยบายและกฎหมายในการจัดการการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

- กำหนดมาตรการเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหเฉพาะหน้าเพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่ง โดยจัดทำคู่มือแนวทางและหลักเกณฑ์เบื้องต้น (Guideline) ในการพิจารณาการกำหนดรูปแบบและวิธีการในการจัดการป้องกันแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่ง

- จัดทำ กำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Zoning) และการกำหนดระยะถอยร่นของพื้นที่วิกฤติ เพื่อให้มีการจัดการเชิงพื้นที่ที่เหมาะสม

- ศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการประกาศเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล ๒๓ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อปกป้องและคุ้มครองระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ที่อาจได้รับผลกระทบจากการใช้มาตรการป้องกันแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งทะเลที่ไม่เหมาะสมหรือการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่

กลุ่มย่อยที่ ๒ การแก้ไขการกัดเซาะชายฝั่งด้วยโครงสร้างแข็ง (Hard Structure)

- จำแนกการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่ง (Zoning) เพื่อให้การตัดสินใจเลือกรูปแบบโครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง โดยเฉพาะการเลือกโครงสร้างแข็ง ให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งก่อนการก่อสร้าง โครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งด้วยโครงสร้างแข็ง ต้องมีการสำรวจ ศึกษา การจัดเก็บข้อมูลทางกายภาพ และข้อมูลสมุทรศาสตร์ รวมทั้ง การเคลื่อนที่ของตะกอนชายหาด ให้ครบถ้วนและถูกต้อง

- ต้องมีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ก่อนการก่อสร้างโครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง สำหรับพื้นที่ชุมชนหรือหมู่บ้านที่ประสบปัญหา ควรได้รับการแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า เช่น การเติมทรายชายหาด เป็นต้น

- ให้มีการประกาศเป็นเขตภัยพิบัติ และใช้งบประมาณจากจังหวัดในการดำเนินการแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า

/กลุ่มย่อยที่ ๓...

- ต้องมีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ก่อนการก่อสร้างโครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง สำหรับพื้นที่ชุมชนหรือหมู่บ้านที่ประสบปัญหา ควรได้รับการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เช่น การเติมทรายชายหาด เป็นต้น

- ให้มีการประกาศเป็นเขตภัยพิบัติ และใช้งบประมาณจากจังหวัดในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

กลุ่มย่อยที่ ๓ การแก้ไขการกัดเซาะชายฝั่งด้วยโครงสร้างอ่อน (Soft Structure) และวิธีผสมผสาน

- ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับรูปแบบของการปักไม้ไผ่ ชนิดและลักษณะพรรณไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่ และจัดเตรียมพันธุ์ไม้พร้อมสนับสนุนการปลูกป่าชายเลนเพื่อแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่ง

- แต่งตั้งกรรมการประจำชายฝั่งในแต่ละพื้นที่ (Coastal Cell Committee) เพื่อแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่ รวมทั้งระบบนิเวศชายฝั่งและสิ่งแวดล้อมโดยรวมด้วย

- พัฒนาศักยภาพ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ด้านการกัดเซาะชายฝั่ง และวิธีการในการแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างยั่งยืน

๓. ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

๔. แนวทางแก้ไข

ไม่มี

๕. ข้อเสนอ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงขอให้นำผลการประชุมสัมมนาวิชาการนานาชาติด้านการกัดเซาะชายฝั่งทะเลดังกล่าวข้างต้นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๑๓๔๔

โทรสาร ๐ ๒๑๔๑ ๑๒๔๔